

การพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง*

The Development of the Examination of Evidence for the Election of Members of the House of Representatives According to the Four Noble Truths of the Election Commission

ณัฐวุฒิ วงศ์เนียม

Natthawut Wongneam

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Corresponding Author E-mail: natthawut-law@hotmail.com



บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสังเคราะห์หลักอริยสัจ 4 ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง 2) เพื่อพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง 3) เพื่อวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง 4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยใช้การวิจัยเอกสารร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง สัมมนากลุ่มเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์และทางด้านนิติศาสตร์ จำนวน 10 รูป/คน วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสัมมนากลุ่มเฉพาะมาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตของการวิจัย โดยการสังเคราะห์จากเอกสาร นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบอุปมา และนำเสนอสรุปการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบูรณาการอริยสัจ 4 เป็นการนำแนวคิดทฤษฎีของหลักธรรม “ทุกข์” ผู้ร้องแสวงหาหลักฐานในการร้องคัดค้านผลการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องคดีวิถีกลยุทธทางการเมืองเพื่อให้ชนะการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งและควบคุมดูแลการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม “สมุทัย” ผู้ร้องอาจสร้างพยานหลักฐานเท็จ ผู้ถูกร้องอาจใช้เทคนิควิธีการจูงใจผู้มีสิทธิการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกลั่นกรองพยานหลักฐานให้รอบด้าน “นิโรธ” ผู้ร้องต้องไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องต้องไม่ทุจริตการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีกระบวนการสืบสวนหรือไต่สวนตรวจสอบและรับฟังพยานหลักฐาน มีความเป็นกลาง โปร่งใส และ “มรรค” ผู้ร้องจะต้องไม่กลั่นแกล้งทางการเมือง ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำต่อความเป็นจริง 2. การพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐาน เป็นการตรวจสอบภายในองค์กร แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ คณะกรรมการสืบสวนและไต่สวน คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสวนหรือไต่สวน

*Received October 17, 2023; Revised November 14, 2023; Accepted November 24, 2023

3. ทิศทางและแนวโน้ม ควรให้คณะกรรมการภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสวนและไต่สวน นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาตรวจสอบ วิเคราะห์พยานหลักฐาน การให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง โดยเปิดโอกาสนำพยานหลักฐานมาเข้าสู่สำนวนเต็มที่ 4. แนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐาน ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ แนวทางการตรวจสอบภายในองค์กร องค์กรตุลาการและภาคประชาชน

คำสำคัญ: การบูรณาการ; หลักอริยสัจ 4; การตรวจสอบพยานหลักฐาน; กระบวนการยุติธรรม; คดีเลือกตั้ง

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to synthesize the Four Noble Truths in the examination of evidence for the house of representatives election by the Election Commission; 2) to develop the examination of evidence for house of representatives election according to the Four Noble Truths by the Election Commission; 3) to analyze the directions and trends of the examination of evidence for the house of representatives election according to the Four Noble Truths by the Election Commission; and 4) to present the guidelines for the development of the examination of evidence for house of representatives election according to the Four Noble Truths by the Election Commission. The documentary research approach was employed in conjunction with in-depth interviews with related individuals, as well as a focus group discussion with 10 experts on political science and law. The key informants were identified using purposive sampling. Data from documents, interview, and document group discussion were examined analogically based on the scope of the research.

From the study, the following results were found: 1) The integration of the Four Noble Truths is an application of Dhamma principles. “*Dukkha*” or suffering, in which the petitioner seeks evidence to contest the election results, the defendant plans a political strategy to win the election, and the Election Commission conducts and supervises elections in an honest and fair manner. “*Samudaya*” or the cause of suffering, in which the petitioner may produce false evidence, the defendant may use strategies to persuade voters, and the Election Commission must extensively evaluate the evidence. “*Nirodha*” or the cessation of suffering, in which the petitioner has no grounds for anger, the defendant does not cheat in the election, and the Election Commission conducts an examination and investigation procedure while remaining impartial. “*Magga*” or the path leading to the cessation of suffering, in which the petitioner does not play political games and the defendant tells the truth. 2) The development of the examination of evidence is the examination within the organization, which is divided into 3 parts: Investigation and Inquiry Committee, Committee on Adjudication identify problems or disputes, and the Election Commission allow the public sector participate in the investigation or inquiry. 3) Regarding the direction and trends, the public sector should participate in the investigation and inquiry, use advanced technology in the examination, analyze evidence, and provide fairness to both the petitioner and the defendant by allowing

them to present full evidence in the case files. 4) There are 3 guidelines for developing the examination of evidence: internal examination within the organization, judiciary, and public sector.

Keywords: Integration; Ariyasacca 4; Examination of Evidence; Justice System; Election-Related Cases

บทนำ

การพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตัวแปรสำคัญ ได้แก่ ปัญหากระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐานก่อนรับคำร้อง รูปแบบคำร้อง ความปรากฏและข้อมูลเบาะแส ปัญหาเนื้อหาและรูปแบบคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปัญหาการตรวจสอบพยานหลักฐาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาในชั้นสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน กระบวนการสืบสวนหรือไต่สวน การสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดุลพินิจในการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐาน การวินิจฉัยชี้ขาดในชั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง (Pakeerath, 2011) จะเห็นได้ว่าขาดกระบวนการตรวจสอบภาคประชาชน โดยเฉพาะการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มี 3 ชั้น ตรวจสอบซึ่งกันและกันภายในองค์กร ได้แก่ ชั้นคณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนประจำจังหวัด คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้ง และชั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนจะโปร่งใสและตรวจสอบได้เป็นที่ยอมรับกันทุกฝ่าย พยานหลักฐานเหล่านั้นจะต้องผ่านกระบวนการพิสูจน์ความจริง ซึ่งสามารถบูรณาการหลักฐาน หลักอริยสัจ 4 อันเป็นหลักการพิสูจน์ความจริงทางธรรม สามารถนำมาประยุกต์ได้ในทางโลก (Mektrairat, and Chaiyachit, 2009)

ปัญหาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการสืบสวนหรือไต่สวนภายในองค์กรคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปัญหาของคำร้อง ปัญหาความปรากฏและข้อมูลเบาะแส การตรวจสอบพยานหลักฐาน (Muangjeen, 2009) ซึ่งปัจจุบันพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี เข้าถึงประชาชนทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือมือถือ ทำให้ใช้ในการแสวงหาพยานหลักฐานของฝ่ายผู้ร้องหรือฝ่ายสนับสนุนของผู้ร้อง โดยผู้ร้องส่วนใหญ่จะเป็นคู่แข่งทางการเมือง การบันทึกภาพและเสียง จึงเป็นพยานหลักฐานสำคัญในการเอาผิดแก่ผู้ถูกร้องและนำมาเป็นพยานหลักฐานสำคัญในการพิจารณาตัดสินในชั้นศาล แต่ขณะเดียวกัน การกลั่นแกล้งทางการเมือง โดยสร้างพยานหลักฐานเท็จ หรือการกลั่นแกล้งให้การในชั้นศาล ทำให้ไม่มีพยานหลักฐานที่จะเอาผิดผู้ถูกร้อง ย่อมเป็นปัญหาต่อการตรวจสอบพยานหลักฐาน การนำพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวน หรือการนำพยานบุคคลมานำสืบพยานในศาลเหล่านี้ จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งและควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (Mooksong, 2021)

ในการบูรณาการทางธรรม หลักอริยสัจ 4 ได้แก่ หลักความจริงอันประเสริฐ ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค โดย ทุกข์ คือ ความจริงว่าด้วยทุกข์ การเข้าสู่ทางการเมือง ความอยากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เป็นที่นิยมหรือประชาชนไม่รู้จัก เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ส่วน สมุทัย คือ ความจริงว่าด้วยเหตุให้เกิดทุกข์ การทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้ตนเองชนะการเลือกตั้งเป็นเหตุให้เกิดทุกข์หรือสมุทัย ส่วนนิโรธ คือ ความจริง ที่ว่าด้วยการดับทุกข์ หากชนะการเลือกตั้งจะต้องมีจิตอาสา สร้างความนิยมทางการเมือง ลงพื้นที่ คลุกคลีและทำงานให้แก่ประชาชนพื้นที่ การเลือกตั้งจะต้องแข่งขันกันในการเมืองโดยแข่งขันกัน

ที่นโยบายพรรคการเมือง และความชื่นชอบผู้สมัครเพราะมีความรู้ ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการที่จะเป็นตัวแทนประชาชน ส่วนมรรค คือ ความจริงที่ว่าด้วยทางแห่งความดับทุกข์ ความมีวินัยทางการเมือง การไม่ซื้อเสียงเลือกตั้งทำให้การเมืองสีขาว เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริงในระยะยาว จะเห็นได้ว่า แนวโน้มและทิศทางการบูรณาการทางธรรม หลักอริยสัจ 4 ในปัจจุบัน หากพิจารณาจากสถิติจำนวน การสืบสวนหรือไต่สวนของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรล่าสุด หากนำหลักอริยสัจ 4 ความจริงอัน ประเสริฐ 4 ประการ มาใช้กับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและนำมาแก้ปัญหาการพิสูจน์ความจริงทางโลก จะสามารถแก้ปัญหาต้นเหตุอันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์แท้จริงได้ และสร้างแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการ ตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างยั่งยืน (Inthasara, 2005)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบูรณาการทางธรรมตามหลักอริยสัจ 4 ในการตรวจสอบพยานหลักฐาน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยแยกวิเคราะห์ในแนวทางบูรณาการ ทางธรรมตามหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค โดยวิเคราะห์จากการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล สำคัญในการลงภาคสนาม ทิศทางและแนวโน้ม ได้แก่ มิติทางด้านการเมือง มิติทางด้านกฎหมาย มิติทางด้าน เศรษฐกิจ มิติทางด้านสังคม มิติทางด้านการบูรณาการทางธรรมตามหลักอริยสัจ 4 ซึ่งแนวทางการพัฒนา ได้แก่ แนวทางการตรวจสอบภายในองค์กร แนวทางการตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการและแนวทางการ ตรวจสอบโดยภาคประชาชน นอกจากนี้การสัมภาษณ์กลุ่มเฉพาะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านรัฐศาสตร์และ ด้านนิติศาสตร์ นำมาวิเคราะห์เพิ่มเติมผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ได้แก่ องค์ความรู้ ที่ได้รับการวิจัยและองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์จากการวิจัย มาเป็นแนวทางการพัฒนาการ ตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์หลักอริยสัจ 4 ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. เพื่อพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
3. เพื่อวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1) รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยทางเอกสารเป็นหลัก โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ รายงานการวิจัย หนังสือ วารสารทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ข้อมูลระบบสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้นผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน มากขึ้น

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายวงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นักวิชาการ

ด้านรัฐศาสตร์-ด้านนิติศาสตร์ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตัวแทนวัดหรือพระภิกษุ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 38 รูป/คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 10 รูป/คน ประกอบด้วย พระภิกษุเป็นนักวิชาการเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป/คน ตัวแทนของพรรคการเมืองที่จดทะเบียนและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจำนวน 1 คน พนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตำแหน่งคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนชำนาญงาน จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และด้านนิติศาสตร์ จำนวน 7 คน โดยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทำวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดตัวบุคคลให้มีความหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลรอบด้าน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1) ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำราและสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ เก็บผลการวิเคราะห์ไว้ในบันทึกเสียงและบันทึกข้อความไว้ในเอกสารที่จัดเตรียมไว้

3.2) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้สัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยนำข้อมูลสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ มาสังเคราะห์จัดทำเป็นข้อคำถาม

3.3) หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับแก้ไขให้เหมาะสม

3.4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญนำมาคำนวณหาค่าของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกคำถามที่มีค่าความสอดคล้องแบบ IOC ที่มีค่า 0.5 ขึ้นไปจำนวน 17 ข้อ

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคคลอื่น ๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และการสนทนากับกลุ่มเป้าหมาย

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากตำรา สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย หนังสือเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และอินเทอร์เน็ต ศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และประมวลข้อมูล โดยนำมาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตของการวิจัย และนำเสนอสรุปการวิจัย เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีความเหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อสังเคราะห์หลักอริยสัจ 4 ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า ทุกข์ คือ ความจริงว่าด้วยความ

ทุกข์ การเข้าสู่ทางการเมือง ความอยากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่เป็นที่นิยมหรือประชาชนไม่รู้จักร เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ส่วน สมุทัย คือ ความจริงว่าด้วยเหตุให้เกิดทุกข์ การทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้ตนเอง ชนะการเลือกตั้งเป็นเหตุให้เกิดทุกข์หรือสมุทัย ส่วนนิโรธ คือ ความจริง ที่ว่าด้วยการดับทุกข์ หากชนะ การเลือกตั้งจะต้องมีจิตอาสา สร้างความนิยมทางการเมือง ลงพื้นที่คลุกคลีและทำงานให้แก่ประชาชนพื้นที่ การเลือกตั้งจะต้องแข่งขันกันในการเมืองโดยแข่งขันกันที่นโยบายพรรคการเมือง และความชื่นชอบ ผู้สมัครเพราะมีความรู้ ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการที่จะเป็นตัวแทนประชาชน ส่วนมรรค คือ ความจริงที่ว่าด้วยทางแห่งความดับทุกข์ ความมีวินัยทางการเมือง การไม่ซื้อเสียงเลือกตั้งทำให้การเมืองสีขาว เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริงในระยะยาว (Inthasara, 2005) ต้นเหตุในการก่อให้เกิดทุกข์เริ่มจาก ตัวผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา อีกทั้งตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นตำแหน่งเฉพาะเจาะจงจึงมีการแข่งขันสูง ทำให้เกิดกระบวนการแย่งคะแนนแย่งฐานเสียงอันเป็นวิธีการ ทุจริตการเลือกตั้ง การสืบทอดและได้สืบทอดความเป็นกลาง การประวิงเวลา และผลการวินิจฉัยชี้ขาดที่ผิดไป จากความเป็นจริง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดทุกข์ การตรวจสอบพยานหลักฐานโดยผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ไม่ลำเอียง สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องดับทุกข์ได้ (Ratamrit, 2000) คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบพยานหลักฐาน จะต้องมีความละเอียด จะต้องมีการรวบรวมการคุ้มครองพยานที่สร้างความมั่นใจว่าหากเป็นพยานไปแล้ว ครอบคร้วและพยานไม่เดือดร้อน ในการสืบสวนหรือไต่สวนจะต้องกำหนดกรอบระยะเวลาให้กระชับ พร้อมทั้ง หากยกคำร้องจะต้องจัดทำคำวินิจฉัยส่งให้ผู้ร้อง ผู้ถูกร้องและผู้อำนวยการเลือกตั้งทราบและประกาศเป็นการ ทัวไป สิ่งเหล่านี้ เป็นแนวทางในการดับทุกข์ (Davies, Hazel, and Jane, 2005)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2560 ในการออก ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนหรือการไต่สวน และคำวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.2561 และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ ขั้นตอน กระบวนการพิจารณาในการสืบสวนหรือไต่สวนคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ส่วนศาลฎีกาที่มีอำนาจวินิจฉัยคดีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ออกระเบียบที่ประชุมใหญ่ว่า ด้วยการพิจารณาการเพิกถอนสิทธิรับสมัครหรือเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 เพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาคดีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากออกแบบให้คณะกรรมการ ภาคประชาชน มีส่วนร่วมตรวจสอบในสายธารขั้นต้น จะเกิดตัวแปรความโปร่งใสและตรวจสอบได้ นำไปสู่การ จัดการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หากนำหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้กับการแสวงหาข้อเท็จจริง ตรวจสอบพยานหลักฐาน ส่งผลให้เกิดแนวทางปฏิบัติไปสู่การดับทุกข์ที่ยั่งยืนและระยะยาวได้ (Chueathai, 2016)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐาน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่า หากนำหลักอริยสัจ 4 มาใช้กับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและนำมาแก้ปัญหาการพิสูจน์ความจริง ทางโลก จะสามารถแก้ปัญหาต้นเหตุอันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์แท้จริงได้ และสร้างแนวทางในการแก้ปัญหา ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างยั่งยืน เพราะหลักธรรมคำสอน พระพุทธศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ไม่เอาวัดเอาเปรียบคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัว ละซึ่งความรัก โลภ โกรธ หลง ทำให้รู้จักการยับยั้งชั่งใจ ทำให้ผู้สมัครฯ หรือผู้สนับสนุนเกรงกลัวและไม่กล้า กระทำความผิด อันเป็นการขัดเกลาลจริตทางธรรม ทั้งหลักการตรวจสอบพยานหลักฐานไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้ร้อง หรือผู้ถูกร้อง คณะกรรมการสืบสวนหรือไต่สวนจะต้องทำความจริงให้ปรากฏ ก่อนวินิจฉัยชี้ขาดและปรับ

กับข้อกฎหมายเพื่อชี้มูลความผิดว่าจะยกคำร้อง ดำเนินคดีอาญาหรือยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิรับเลือกตั้ง (Singkaneti, 2020)

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลการวิจัยพบว่าจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ข้อ 1 ถึงข้อที่ 3 ประกอบการลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลวิจัยโดยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มเพื่อตอบโจทยงานวิจัย สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาเป็น 3 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางการตรวจสอบภายในองค์กร หากมีการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน การไต่สวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.2561 โดยเพิ่มคณะกรรมการภาคประชาชนจำนวน 5 คน เป็นองค์คณะในการสืบสวนหรือไต่สวนด้วยจะทำให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และไม่เกิดข้อครหา (Singkaneti, 2020)

2. แนวทางการตรวจสอบองค์กรตุลาการ อำนาจในการตรวจสอบขององค์กรตุลาการ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกา ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 226 แต่หากมีการประกาศผลการเลือกตั้งและผู้ถูกร้องรายนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำนาจวินิจฉัยอยู่ที่ศาลรัฐธรรมนูญการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้เป็นการใช้อำนาจปกครอง จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง คำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ผ่านมากับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญมีความแตกต่างตรงข้ามกัน แนวทางคำวินิจฉัย หากศาลยุติธรรมและศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้เป็นหลักฐาน ย่อมส่งผลความเชื่อมั่นของประชาชนเพราะประชาชนมองว่า พรรคการเมืองที่เขาสนับสนุนอยู่ไม่ถูกรังแก และประเทศปกครองด้วยระบบนิติรัฐอย่างแท้จริง (Chueathai, 2016)

3. แนวทางตรวจสอบโดยภาคประชาชน หากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐานขั้นต้น จะเป็นการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 อย่างแท้จริง หากนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้หลักการตรวจสอบพยานหลักฐานจะทำให้การถ่วงดุลพยานหลักฐานและคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยชี้ขาดโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามเจตนารมณ์ในการจัดการเลือกตั้งและควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบรรลุผลอย่างแท้จริง

องค์ความใหม่

องค์ความรู้จากการวิจัย สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นอกจากการใช้หลักของอริยสัจ 4 ในการสร้างจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและนักการเมือง หาเหตุที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไข นำประจักษ์พยาน หลักฐานต่าง ๆ มาช่วยส่งผลให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีปฏิบัติและลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จแล้วนั้น ยังต้องคำนึงถึงแนวทางที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยควรมีคณะกรรมการภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสวนและไต่สวน นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาตรวจสอบ วิเคราะห์พยานหลักฐาน และการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องและผู้ถูกร้องในการแสดงพยานหลักฐานอย่างเต็มที่



Picture 1: The New Body of Knowledge

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าการบูรณาการทางธรรม หลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการยกระดับนำแนวคิดทฤษฎีของหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาบูรณาการทางโลกผสมผสานระหว่างกัน แนวทางปรัชญาการเมืองของนักปรัชญาทั่วโลก โดยเฉพาะนักปรัชญาการเมืองตะวันตก มักมีแนวคิดในการปกครองประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองคนหมู่มากจะต้องฟังเสียงประชาชนส่วนใหญ่ และเมื่ออยู่ในรัฐและประชาชนมีจำนวนมากจะต้องเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นปากเป็นเสียงแทน ผ่านการเลือกตั้งและกระบวนการเลือกตั้งที่เป็นการยอมรับกติกาจากทุกฝ่าย แต่แนวคิดทางความเชื่อทางพุทธศาสนากลับนำมาอ้างอิงจำนวนน้อย ทั้ง ๆ ที่หลักธรรมคำสอนเป็นแนวคิดหลักธรรมชาติ สอดคล้องกับหลักกฎหมายบ้านเมือง จะเห็นได้จาก หลักการพิสูจน์ความจริงทางโลก ไม่ว่าจะเป็นระบบกล่าวหาหรือระบบไต่สวน การใช้วิธีซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐาน จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ว่าพยานหลักฐานประเภทใดเชื่อถือได้หรือไม่ โดยดั้งเดิมใช้วิธีการตามหลักธรรมชาติอาทิ พระอาทิตย์ขึ้นทางตะวันออก วันข้างขึ้นข้างแรม เป็นที่มาของการพิสูจน์ในเรื่องแสงสว่าง ประจักษ์พยานได้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ ส่วนการพิสูจน์ทางธรรม เป็นการนำหลักการเพื่อค้นหาความจริงร่วมกัน โดยธรรมชาติมนุษย์เห็นแก่ตัว เอารอด เอาเปรียบผู้อื่น การนำหลักธรรมมาบูรณาการมาขัดเกลาความประพฤติดโดยมีจุดมุ่งหมายให้ทุกคนเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่มุสา หรือไม่ลักทรัพย์ของผู้อื่น หรือไม่ประพฤติดในกาม สิ่งเหล่านี้ ในทางพุทธศาสนา คือ การทำให้เกิดทุกข์การเอาเปรียบบุคคลอื่น การทุจริตแจกเงินซื้อเสียง ก็เป็นทุกข์ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานไม่เป็นกลาง ไม่รับหลักฐานสำคัญเข้าสู่สำนวนยอมเป็นทุกข์ การวินิจฉัยเอนเอียง ไม่เป็นกลาง และไม่โปร่งใส เหล่านี้ ย่อมเป็นทุกข์ ดังนี้ แหล่งที่มาของทุกข์ คือ ความเห็นแก่ตัว ความอยากมีอยากได้ รัก โลภ โกรธ หลง เหล่านี้ เป็นที่มาของความต้องการหรือตัณหาที่ต้องการชนะการเลือกตั้ง ดังนั้นการนำหลักอริยสัจ 4 มาใช้จะก่อประโยชน์ต่อการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งและเกิดความกลมกลืนไปกับตัวบทกฎหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Phrasamuh Phutthiphong Buddhivaso (2023) ผู้ช่วย



เจ้าอาวาสวัดบางกุ้ง และอาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์จังหวัดอุทัยธานีระบุว่า แนวทางทางการบูรณาการทางธรรมหลักอริยสัจ 4 กรณีทุกข์ ผู้ร้อง ในกรณีที่ผู้ร้องต้องการหาความยุติธรรมทำให้เกิดทุกข์ ในเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด ส่วนผู้ถูกร้อง เห็นว่า ในกรณีเหตุหรือพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ย่อมกระทำไม่เกิดทุกข์ เพื่อกระทำแล้วไม่เกิดทุกข์ ส่วนสมุทฺติ กรณีผู้ร้อง เมื่อเป็นการกระทำ จึงต้องอธิบายถึงเหตุของการกระทำ ส่วนผู้ถูกร้อง ต้องทำความจริงให้ปรากฏ เพราะเป็นเหตุที่ปรากฏเชิงประจักษ์ส่วนกรณีนี้โรธ เห็นว่า ผู้ร้องยอมรับมีเหตุมีผล ส่วนผู้ถูกร้อง ยอมรับในเหตุแห่งการกระทำ ยอมรับในคำตัดสินในคำพิพากษาถึงที่สุด ส่วนมรรค เห็นว่า ผู้ร้องจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองในการเลือกตั้ง ส่วนผู้ถูกร้อง ยอมรับในคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ/หรือคำพิพากษาของศาลสูงสุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่ากระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกิดจาก 3 แนวทาง ในการรับคำร้องในการสืบสวนและไต่สวน ได้แก่ คำร้องของผู้ร้อง ความปรากฏและข้อมูล เบาะแส โดยรูปแบบคำร้องหรือหนังสือที่จะรับเป็นคำร้องจะต้องไม่เคร่งครัดเกินไป แต่จะให้มีความเป็นมาตรฐานสากล สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องออกแบบเป็นคำร้อง คำขอ คำแถลง เป็นแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพราะประชาชนผู้ร้องส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการบรรยายคำร้อง พฤติการณ์แห่งคดีแต่ละระบบไต่สวน ควรจะรับคำร้องด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ แต่ก่อนที่จะรับคำร้องจะตรวจสอบ กลั่นกรองที่มาก่อนรับคำร้อง ความปรากฏตามข้อมูลโซเชียลจะตรวจสอบให้ละเอียดรอบคอบให้เป็นธรรม ส่วนข้อมูลเบาะแส จะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา จากการเปลี่ยนแปลงจากคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดมาเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้ง ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนหรือไต่สวน แต่เป็นการให้รายงานข้อเท็จจริงจากการสืบสวนให้แก่คณะกรรมการเลือกตั้งตัวทราบ อาจเกิดจากการนั่งเทียนเขียนก็ได้ ที่ผ่านมาการทำงานเชิงรุกของผู้ตรวจการเลือกตั้ง สถิติการปราบปรามทุจริตและเข้าถึงข้อมูลพยานหลักฐานขั้นต้นน้อยมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Wuttiso (2023) คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาและข้อโต้แย้ง เห็นว่ากระบวนการตรวจสอบขั้นต้นควรออกแบบให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสวนหรือไต่สวน โดยตั้งคณะกรรมการประชาชนเป็นองค์คณะ 5 คน และคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนอีก 3 คน จะทำให้กระบวนการตรวจสอบโปร่งใสและเมื่อได้วินิจฉัยชี้ขาด ไม่ว่าจะดำเนินคดี โดยให้ใบสั่ง ใบเหลือง ใบแดงและใบดำ หรือยกคำร้อง หรือสั่งยุติการดำเนินคดีจะต้องแจ้งให้แก่ผู้ร้อง ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดและเผยแพร่ให้แก่ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าแนวโน้มการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะวิเคราะห์ในด้านใด เป้าหมายหลัก คือ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้ต่างชาติเชื่อมั่นในการเมืองไทยที่มีเสถียรภาพ เศรษฐกิจเติบโต ภาคสังคมไม่มีการประท้วงผลการเลือกตั้งหรือเบื้องหน้าการเลือกตั้ง เพราะการเลือกตั้ง เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสืบสวนหรือไต่สวน หากประชาชนร่วมตรวจสอบนักการเมือง ตรวจสอบอำนาจรัฐ จะทำให้กระบวนการโปร่งใสและยอมรับได้ทุกฝ่าย ทำให้สังคมสงบสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ Wuttiso (2023) คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาและข้อโต้แย้ง แนวโน้มหากออกแบบให้คณะกรรมการภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสวนและไต่สวน นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาตรวจสอบ วิเคราะห์พยานหลักฐาน การให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องและผู้ถูกร้อง โดยเปิดโอกาสนำพยานหลักฐานมาเข้าสู่สำนวนเต็มที่ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ย่อมจะเกิดความเป็นธรรมทุกฝ่าย ส่วนคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ไม่ว่าจะวินิจฉัยชี้ขาด โดยยกคำร้องสั่งยุติดำเนินคดี หรือยื่นคำร้องต่อศาลเพิกถอนสิทธิ

สมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นใบส้ม ใบเหลือง ใบแดงและใบดำ รวมทั้งการดำเนินคดีอาญา จะทำให้กระบวนการตรวจสอบโปร่งใส สร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการเมือง ทำให้ประเทศพัฒนา เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เพราะการสืบสวนหรือการไต่สวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือว่าเป็นกระบวนการยุติธรรมในคดีเลือกตั้ง จะต้องสร้างกลไกตรวจสอบที่เชื่อถือได้ ให้สอดคล้องกับการเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่าแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีสามช่องทางที่สามารถยกระดับการสืบสวนหรือไต่สวนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนโดยตั้งคณะกรรมการประชาชนมาร่วมกันตรวจสอบจะเกิดความเชื่อมั่น โปร่งใส ในกระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐาน กระบวนการสืบสวนหรือไต่สวนจะต้องเริ่มตั้งแต่รับคำร้อง ความปรากฏและได้รับข้อมูลเบาะแส ก่อนที่จะรับคำร้อง จะเห็นได้จากกฎหมายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับล่าสุด ได้กำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ในกฎหมายเสียงล่งหน้า ก่อนถึงวันสิ้นมหาวาระอายุสภาผู้แทนราษฎรก่อนจะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันเลือกตั้ง หากพิจารณาระเบียบการสืบสวนหรือไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาดพบว่า ข้อมูลเบาะแสข่าวสาร ที่ปรากฏ ทั้งก่อน ขณะ หรือหลังเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งให้รวบรวมเป็นข้อมูลไว้อันแสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาการรวบรวมข้อมูลเป็นการสืบสวนหาข่าวล่งหน้าและรายงานให้กับผู้บังคับบัญชาทราบ แต่กระบวนการสืบสวน คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงในข้อเท็จจริง จะต้องประกอบพยานหลักฐาน ส่วนการไต่สวน คือ การไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงยุติก่อนที่จะวินิจฉัยว่า คดีมีมูลหรือไม่อย่างไร หากมีมูลมีพยานหลักฐานโดยยืนยันในการกระทำ ความผิด แต่กระบวนการทั้งหมดเป็นการทำหน้าที่ในกระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐานภายในองค์กร 3 ชั้น ได้แก่ คณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัด คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่เป็นการตรวจสอบตามสายบังคับบัญชา จุดแตกต่างเพียงการตั้งคณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้ง โดยคัดเลือกจากที่เป็นข้าราชการระดับสูงหรืออดีตข้าราชการระดับสูง ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกองค์กร ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเชี่ยวชาญหลากหลายมาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ โดยเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักวินิจฉัยต่างๆ มาเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงาน ช่วยเหลือในการกลั่นกรองงานอีกชั้นหนึ่ง แต่คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้ง จะต้องยึดสำนวนหลักของคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดในการสืบสวนหรือไต่สวนเพื่อค้นหาความจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน แสวงหาพยานหลักฐาน ซึ่งนำพยานหลักฐานและวินิจฉัยชี้ขาดก่อนที่จะเสนอต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ช่องว่างเกิดขึ้นช่วงระยะเวลาในการสืบสวนหรือไต่สวนในขั้นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Wuttiso, (2023) คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาและข้อโต้แย้ง หากมีคณะกรรมการภาคประชาชน โดยคัดเลือกจากบุคคลในพื้นที่และเป็นกลางทางการเมือง หมายความว่า ประชาชนผู้นั้นไม่ฝักใฝ่ทางการเมือง ไม่สังกัดพรรคการเมืองใดหรือเป็นผู้สนับสนุนในพรรคการเมืองใด โดยออกแบบให้คณะละ 5 คน มาร่วมในการสืบสวนหรือไต่สวน จะทำให้พยานบุคคลในพื้นที่ลดความหวาดกลัวในการให้ข้อมูลและติดตามตัวไปเบิกความต่อศาลได้ง่าย

สรุป

การบูรณาการทางธรรมโดยนำหลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการยกระดับนำแนวคิดทฤษฎีของหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนามาบูรณาการทางโลกผสมผสานระหว่างกัน การนำหลักธรรมมาบูรณาการมาขัดเกลาความประพัตโดยมีจุดมุ่งหมายให้ทุกคนเป็นคนดี ไม่เอาเปรียบบุคคลอื่น ไม่ทุจริตแจกเงินซื้อเสียง ไม่เป็นกลาง ไม่รับหลักฐานสำคัญเข้าสู่สำนวน วินิจฉัยเอนเอียง และไม่โปร่งใส เหล่านี้ เป็นทุกข์ โดยแนวโน้มการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป้าหมายหลัก คือ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้ต่างชาติเชื่อมั่นในการเมืองไทยที่มีเสถียรภาพ ภาคสังคมไม่มีการประท้วงผลการเลือกตั้งหรือเบื้อหนายการเลือกตั้ง ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสืบสวนหรือไต่สวน หากประชาชนร่วมตรวจสอบนักการเมือง ตรวจสอบอำนาจรัฐ จะทำให้กระบวนการโปร่งใสและยอมรับได้ทุกฝ่ายทำให้สังคมสงบสุข แนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากมีคณะกรรมการภาคประชาชน โดยคัดเลือกจากบุคคลในพื้นที่และเป็นกลางทางการเมืองไม่ฝักใฝ่ทางการเมือง ไม่สังกัดพรรคการเมืองใดหรือเป็นผู้สนับสนุนในพรรคการเมืองใด โดยออกแบบให้คณะละ 5 คน มาร่วมในการสืบสวนหรือไต่สวน จะทำให้พยานบุคคลในพื้นที่ลดความหวาดกลัวในการให้ข้อมูลและติดตามตัวไปเบิกความต่อศาล โดยง่ายเกิดความเชื่อมั่น โปร่งใส ในกระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐาน กระบวนการสืบสวนหรือไต่สวน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าการบูรณาการทางธรรม หลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการยกระดับนำแนวคิดทฤษฎีของหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนามาบูรณาการทางโลกผสมผสานระหว่างกัน ดังนั้นในการตรวจรับคำร้องกรณียกคำร้อง จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันและโดยเร็วโดยนำหลักธรรม หลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องพิสูจน์ความจริง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่ากระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนผู้ร้องส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการบรรยายคำร้อง พฤติการณ์แห่งคดีแต่ระบบไต่สวน ดังนั้นรูปแบบคำร้องจะต้องไม่เคร่งครัดเกินไป หากจะกำหนดรูปแบบให้เป็นแบบฟอร์มสำเร็จรูป ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้ร้องสามารถได้เขียนบรรยายข้อเท็จจริง หรือกรอกรายละเอียดข้อเท็จจริงได้ง่าย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าแนวโน้มการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำให้ต่างชาติเชื่อมั่นในการเมืองไทยที่มีเสถียรภาพ เศรษฐกิจเติบโต ภาคสังคมไม่มีการประท้วงผลการเลือกตั้งหรือเบื้อหนายการเลือกตั้ง ดังนั้นควรใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการรวบรวมพยานหลักฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประมวลผลก่อนส่งให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย และการบันทึก

ถ้อยคำในชั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการบันทึกวิดีโอภาพและเสียงเพื่อป้องกันกลับคำให้การในชั้นศาลหรือให้ถ้อยคำปฏิบัติหรือไม่สามารถติดตามพยานบุคคลมาเบิกความต่อศาลได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่าแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีสามช่องทาง ที่สามารถยกระดับการสืบสวนหรือไต่สวนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนโดยตั้งคณะกรรมการประชาชนมาร่วมกันตรวจสอบจะเกิดความเชื่อมั่น โปร่งใส ในกระบวนการตรวจสอบพยานหลักฐาน ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องออกแบบให้มีคณะกรรมการภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสืบสวนหรือไต่สวน โดยประกอบด้วยคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนประจำจังหวัดจำนวน 3 คนและคณะกรรมการภาคประชาชน 5 คน โดยให้มีประธานคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวน จำนวน 1 คน กรรมการสืบสวนและไต่สวน จำนวน 7 คน เป็นองค์คณะต่อหนึ่งคณะ เพื่อให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบพยานหลักฐานขั้นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหลักอริยสัจ 4 ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการตรวจสอบพยานหลักฐานการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในการเลือกตั้งครั้งถัดไป ว่ากระบวนการสืบสวนหรือไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในคำวินิจฉัยชี้ขาด เพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร

2.3 การบูรณาการทางธรรมตามหลักอริยสัจ 4 โดยหลักธรรมในเรื่องเดียวกัน สามารถนำหลักธรรมอื่นๆ มาสังเคราะห์งานวิจัยได้ เช่น สัปบุริสธรรม 7 ซึ่งเป็นผู้รู้เหตุ รู้ผล หรือธรรมทั้งหลายในพระไตรปิฎกย่อมทางต่อการเพ่งพิสูจนให้ชัดแจ้งเชิงประจักษ์

References

- Chueathai, S. (2016). *Introduction to Public Law*. (13th ed.). Bangkok: Thammasat University.
- Davies M., Hazel C., & Jane T. (2005). *Criminal Justice System in England and Wales*. (3rd ed.). Harlow, England: Pearson Education.
- Inthasara, W. (2005). *Buddhist Logic*. Bangkok: Thammada.
- Mektrairat, N., & Chaiyachit, C. (2009). Referendum: Direct Democracy. *King Prajadhipok's Institute Journal*, 7(3), 5-40.
- Mooksong, C. (2021). *Medicine and Public Health During the Reign of King Prajadhipok 1925-1934*. Bangkok: King Prajadhipok's Museum King Prajadhipok's Institute.
- Muangjeen, J. (2009). *Guidelines for Developing the Investigation System in the Supreme Court's Criminal Division for Persons Holding Political Positions*. (Master's Thesis). Ramkhamhaeng University. Bangkok.
- Organic Act on the Election Commission B.E. 2560. (2017). *Government Gazette*. (13th September B.E. 2560). Vol. 134 Part 93 Gor. pp. 1-31.
- Pakeerath, W. (2011). *Administrative Law: General Section*. Bangkok: Nitirat.

- Phrasamuh Phutthiphong Buddhivaso. (2023). Assistant Abbot of Bang Kung Temple and Lecturer at the Sangha College, Uthai Thani Province. *Interview*. July, 5.
- Ratamrit, U. (2000). Open Trial: Principles and Exceptions to the French Criminal Procedure Law. *Thammasat Law Journal*, 20(1), 68-69.
- Singkaneti, B. (2020). *General Knowledge about the Constitutional Court*. (3rd ed.). Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Wuttiso, P. (2023). Lecturer at Chaiyaphum Rajabhat University. *Interview*. July, 5.